

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра гістології та медичної біології

Силабус
вибіркового освітнього компоненту
«УДОСКОНАЛЕННЯ ЗНАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІН
МОРФОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ»

підготовки

магістра

спеціальності

222 Медицина

освітньо-професійна програма

Медицина

Луцьк – 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «Удосконалення знань із дисциплін морфологічного циклу» підготовки магістра, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 Медицина, за освітньо-професійною програмою – Медицина.

Розробники: Пикалюк В.С., доктор медичних наук, професор кафедри анатомії людини; Степанюк Я.В. кандидат біологічних наук, професор завідувач кафедри гістології та медичної біології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Василь ПИКАЛЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри гістології та медичної біології.

Протокол № № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

Ярослав СТЕПАНЮК

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри анатомії людини

протокол № 1 від 06 вересня 2024 року

Завідувач кафедри:

проф. Шевчук Т. Я.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	«Охорона здоров'я», 222 «Медицина», «Медицина», магістр	Нормативна/Вибіркова
		Рік навчання 3-й
		Семестр 2-ий
Кількість годин/кредитів 150/5		Практичні (семінарські) – 54 год
		Самостійна робота 86год.
		Консультації 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Пикалюк Василь Степанович

Доктор медичних наук.

Професор,

професор кафедри анатомії людини,

+38(0332)249947

Pykaliuk.Vasyl@vnu.edu.ua

Степанюк Ярослав Васильович,

Кандидат біологічних наук,

професор завідувач кафедри гістології та медичної біології,

+380501571414

Stepanyuk.Yaroslav@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

Комунікація зі студентами: електронною поштою; через Viber; через форум для спілкування електронного освітнього ресурсу «Удосконалення знань із медико-біологічних дисциплін» (<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2501>) реєстрація на який відбувається на початку вивчення курсу; на заняттях згідно розкладу та за графіком консультацій.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Удосконалення знань із дисциплін морфологічного циклу» є важливим навчальним компонентом у підготовці фахівців спеціальності 222 «Медицина». Він призначений для удосконалення та класифікації знань, які були отримані протягом 1 та 2 року навчання на морфологічних дисциплінах. Він повинен допомогти студентам отримати більш цілісне уявлення про будову клітини як універсального і найдрібнішого осередку життя, тканини та клітинні комплекси у складі органів, органів та систем, філо- та онтогенез людини, основи її спадковості та місце в біосфері, життєві цикли паразитів та

паразитарні хвороби людини. Освітній компонент також дає можливість студенту заповнити прогалини в своїх знаннях та якнайкраще підготуватися до ЄДКІ.

2. Пререквізити

Попередньо студент повинен прослухати курси «Гістологія, цитологія та ембріологія», «Медична біологія», «Анатомія людини».

Постреквізити

Знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення освітнього компонента будуть використані під час складання ЄДКІ, вивчення ряду дисциплін, передбачених навчальними планами підготовки магістра вищеназваної спеціальності та наступній професійній діяльності.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента є удосконалення та класифікації знань з цитології, гістології та медичної біології та формування цілісної системи медико-біологічних знань щодо структурних, функціональних, генетичних особливостей людського організму.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Удосконалення знань із дисциплін морфологічного циклу» є набуття студентами навичок застосовувати системний підхід до вирішення завдань з бази Крок-1, формування у них цілісного уявлення про системи організму в результаті інтеграції знань з цитології, гістології, анатомії людини та медично біології, уміти застосовувати набуті знання при вирішенні завдань, що знаходяться на межі вищеназваних дисциплін.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються. ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів ФК 27. Здатність аналізувати структуру органів на клітинному та тканинному рівні з використанням спеціалізованого морфометричного програмного забезпечення.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність

	за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності. ПРН 2 Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я. ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання. ПРН 21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
--	---

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаборат.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю*/Бали (200 балів) Т+УО
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Тестові завдання різних когнітивних рівнів. Методика розв'язання тестових завдань. Морфологія клітини. Клітинні мембрани. Транспорт речовин через плазмолему.	8	-	2	4	2	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 2. Цитоплазма, її складові. Мембранні та немембранні органели. Включення.	6	-	2	2	2	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 3. Ядро клітини. Поділ і диференціація клітин. Реакція на пошкодження. Старіння та смерть клітин. Клітинне сигналювання. Морфологія хромосом. Каріотип людини.	8	-	2	4	2	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 4. Характеристика нуклеїнових кислот. Будова гена про- і еукаріот. Організація потоку інформації в клітині.	8	-	2	4	2	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Разом за змістовим модулем 2	30	-	8	14	8	5 балів
Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Періодизація онтогенезу. Гаметогенез. Запліднення. Дроблення.	3	-	1	2		$(T(5)+UO(5))/2=5$

Імплантація. Делямінація Гастроуляція. Гісто- та органогенез. Позазародкові органи. Постнатальний період онтогенезу людини.						
Тема 6. Джерела розвитку та загальні принципи організації тканин. Епітеліальні тканини. Сполучні тканини. Тканини внутрішнього середовища. Кров та лімфа. Гематопоез. Власне сполучні тканини.	3	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 7. Сполучні тканини зі спеціальними властивостями. Скелетні тканини: хрящова та кісткова.	3	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 8. М'язові тканини. Нервова тканина.	3	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 9. Серцево-судинна система. Система органів кровотворення та імунного захисту.	3	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 10. Ендокринна система.	3	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 11. Нервова система та органи чуття. Орган зору. Орган слуху та рівноваги. Органи чуття. Нюховий та смаковий аналізатори. Морфологічні основи шкірної, глибокої та вісцеральної чутливості. Загальний покрив організму.	4	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 12. Травна система.	3	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 13. Дихальна система.	3	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 14. Сечовидільна система. Чоловіча статева система. Жіноча статева система.	4	-	1	2	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Разом за змістовим модулем 3	30	-	10	20	-	5 балів
Змістовий модуль 3.						

Тема 15. Анатомія органів ротової порожнини: м'яке піднебіння, язик, зуби. Залози порожнини рота. Глотка.	4	-	2	4	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 16. Глотка. Стравохід. Шлунок. Ділянки передньої черевної стінки	4	-	2	4	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 17. Глотка. Стравохід. Шлунок. Ділянки передньої черевної стінки	4	-	2	4	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 18. Анатомія великих травних залоз: печінка та підшлункова залоза. Очеревина.	6	-	2	4	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Разом за змістовим модулем 4	18	-	8	16	-	5 балів
Змістовий модуль 4.						
Тема 19. Легені. Бронхіальне та альвеолярне дерево. Плевра. Топографія легень та плевральних мішків. Середостіння	4	-	1	4	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Тема 20. Анатомія сечової системи. Будова і топографія нирок. Сечоводи. Сечовий міхур. Жіночий сечівник	6	-	1	4	-	$UO(5))/2=5$
Тема 21. Чоловіча статева система. Чоловічий сечівник. Чоловіча статева система. Чоловічий сечівник	4	-	2	4	-	$(T(5)+$
Тема 22. Анатомія серцево-судинної системи.	3	-	2	2	-	$UO(5))/2=5$
Тема 23. Анатомія нервової системи.	5	-	2	4	-	$(T(5)+$
Тема 24. Анатомія сенсорних систем.	5	-	2	4	-	$(T(5)+UO(5))/2=5$
Разом за змістовим модулем 5	30	-	10	24	-	5 балів
Змістовий модуль 5.						
Тема 25. Синтетична теорія еволюції. Популяційна	4	-	2	2	-	$(T(5)+$

структура людства. Макроеволюція та антропогенез. Медична екологія.						
Тема 26. Медична паразитологія. Медична протозоологія. Паразитичні найпростіші – представники класів Справжні амеби, Тваринні джгутикові, Щілиннороті, Споровики.	6	-	4	4	-	УО(5))/2=5
Тема 27. Медична гельмінтологія. Сисуни, стьожкові та круглі черви – паразити людини.	4	-	4	2	-	(Т(5)+
Тема 28. Медична арахноентомологія. Кліщі – збудники хвороб та переносники збудників захворювань людини. Отруйні павукоподібні.	3	-	2	4	-	УО(5))/2=5
Тема 29. Комахи – збудники хвороб та переносники збудників захворювань людини. Отруйні хребетні.	5	-	2	4	-	(Т(5)+
Тема 30. Еволюція людини. Хордові. Філогенез систем оргнів хребетних.	5	-	2	4	-	(Т(5)+ УО(5))/2=5
Тема 31. Екологія людини. Пристосування до умов довкілля. Адаптація, стрес.	3	-	2	4	2	(Т(5)+ УО(5))/2=5
Разом за змістовим модулем 5	30	-	18	24	-	5 балів
Всього за семестр	150	0	54	84	10	5 / 200 балів

Форма контролю*: Т – тести, УО – усне опитування.

Перелік тем лабораторних робіт

Таблиця 5

Назва лабораторної роботи	Кількість годин
1. Плазмолема. Транспорт речовин через плазмолему.	2
2. Цитоплазма. Мембранні органели клітини.	2
3. Немембранні органели. Включення.	2
4. Ядро клітини. Морфологія хромосом. Каріотип. Нуклеїнові кислоти. Будова гена.	2
5. Гаметогенез. Запліднення. Дроблення. Імплантація. Делямінація. Гастрюляція.. Позазародкові органи	2
6. Гісто- та органогенез Епітеліальні тканини. Кров. Власне сполучні тканини. Сполучні тканини зі спеціальними властивостями. Скелетні тканини.	2
7. М'язові тканини. Нервова тканина. Серцево-судинна система.	2

8. Ендокринна система. Нервова система та органи чуття.	2
9. Травна система. Дихальна система. Сечовидільна система. Статева система.	2
10. Закони Менделя. Моно-, ди- та полігібридне схрещування.	2
11. Взаємодія алельних і неалельних генів. Пенетрантність та експресивність гена. Успадкування груп крові у людини. Резус-фактор.	2
12. Хромосомна теорія спадковості. Зчеплене успадкування. Генетика статі. Захворювання зчеплені зі статтю я.	2
13. Фенотипова та генотипова мінливість людини. Методи дослідження спадковості людини	2
14. Популяційна структура людства. Макроеволюція та антропогенез.	2
15. Медична протозоологія. Паразитичні найпростіші.	2
16. Медична гельмінтологія. Сисуни, стьожкові та круглі черви – паразити людини	2
17. Медична арахноентомологія. Кліщі– збудники хвороб та переносники збудників захворювань людини. Отруйні павукоподібні. Комахи – збудники хвороб та переносники збудників захворювань людини.	2
18. Еволюція людини. Хордові. Філогенез систем оргнів хребетних. Екологія людини. Пристосування до умов довкілля.	2
19. Анатомія травної системи.	2
20. Анатомія респіраторної системи.	2
21. Анатомія сечової системи.	2
22. Анатомія серцево-судинної системи.	4
23. Анатомія статевої системи.	2
24. Анатомія нервової системи.	4
25. Анатомія сенсорних систем.	4
ВСЬОГО	54

6. Завдання для самостійного опрацювання.

7. Таблиця 6

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Тестові завдання різних когнітивних рівнів. Методика розв'язання тестових завдань. Морфологія клітини. Клітинні мембрани. Транспорт речовин через плазмолему.	4
2	Тема 2. Цитоплазма, її складові. Мембранні та немембранні органели. Включення.	2
3	Тема 3. Ядро клітини. Поділ і диференціація клітин. Реакція на пошкодження. Старіння та смерть клітин. Клітинне сигналювання. Морфологія хромосом. Каріотип людини.	4
4	Тема 4. Характеристика нуклеїнових кислот. Будова гена про- і еукаріот. Організація потоку інформації в клітині.	4
5	Тема 5. Періодизація онтогенезу. Гаметогенез. Запліднення. Дроблення. Імплантація. Делямінація Гастрюляція. Гісто- та органогенез. Позазародкові органи. Постнатальний період онтогенезу людини	2
6	Тема 6. Джерела розвитку та загальні принципи організації тканин. Епітеліальні тканини. Сполучні тканини. Тканини внутрішнього середовища. Кров та лімфа. Гематопоез. Власне сполучні тканини.	2

7	Тема 7. Сполучні тканини зі спеціальними властивостями. Скелетні тканини: хрящова та кісткова.	2
8	Тема 8. М'язові тканини. Нервова тканина.	2
9	Тема 9. Серцево-судинна система. Система органів кровотворення та імунного захисту. Тема	2
10	10. Ендокринна система.	2
11	Тема 11. Нервова система та органи чуття. Орган зору. Орган слуху та рівноваги. Органи чуття. Нюховий та смаковий аналізатори. Морфологічні основи шкірної, глибокої та вісцеральної чутливості. Загальний покрив організму.	2
12	Тема 12. Травна система.	2
13	Тема 13. Дихальна система.	4
14	Тема 14. Сечовидільна система. Чоловіча статева система. Жіноча статева система.	2
15	Тема 15. Закони Менделя. Моно-, ди- та полігібридне схрещування.	2
16	Тема 16. Взаємодія алельних і неалельних генів. Плейотропія. Множинний алелізм. Пенетрантність та експресивність гена. Успадкування груп крові у людини. Резус-фактор.	2
17	Тема 17. Хромосомна теорія спадковості. Зчеплене успадкування. Кросинговер. Генетика статі. Захворювання зчеплені зі статтю.	2
18	Тема 18. Фенотипова та генотипова мінливість людини. Мутації. Генеалогічний і близнюковий методи. Цитогенетичні методи. Хромосомні хвороби людини. Біохімічний метод і ДНК-діагностика. Моногенні хвороби. Популяційно-статистичний метод. Медико-генетичне консультування.	2
19	Тема 19. Синтетична теорія еволюції. Популяційна структура людства. Макроеволюція та антропогенез. Медична екологія.	2
20	Тема 20. Медична паразитологія. Медична протозоологія. Паразитичні найпростіші – представники класів Справжні амеби, с Тваринні джгутикові, Щілиннороті, Споровики.	4
21	Тема 21. Медична гельмінтологія. Сисуни, стьожкові та круглі черви – паразити людини.	2
22	Тема 22. Медична арахноентомологія. Кліщі– збудники хвороб та переносники збудників захворювань людини. Отруйні павукоподібні.	2
23	Тема 23. Комахи – збудники хвороб та переносники збудників захворювань людини. Отруйні хребетні.	4
24	Тема 24. Еволюція людини. Хордові. Філогенез систем органів хребетних.	4
25.	Тема 25. Екологія людини. Пристосування до умов довкілля. Адаптація, стрес. Поняття про біополіа, біологічні ритми та їх медичне значення.	2
26	Анатомія травної системи.	2
27	Анатомія статевої системи.	2
28	Анатомія нервової системи.	2

29	Анатомія сенсорних систем.	2
Всього		64

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Курс передбачає постійну роботу здобувачів освіти в колективі. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії.

Здобувач освіти повинні не спізнюватися на заняття. Усі здобувачів освіти на лабораторних роботах відповідно до правил техніки безпеки мусять бути одягненими в білі халати. Перед початком заняття здобувачів освіти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі освіти повинні здійснювати попередню підготовку до лекційних та лабораторних занять згідно з переліком рекомендованої літератури. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунок Microsoft Teams (Office 365) та One Note для проходження тестування та ознайомлення з матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату.

Оцінка за лабораторне заняття (тему) є середньою арифметичною оцінкою цих трьох видів активності здобувача за 4-бальною шкалою.

Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі навчання з кожної теми орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

- 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

- 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

- 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті (тривалість заняття – 4 академічні години (2 пари)). У разі пропуску лабораторного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 практичні заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять є обов'язковим. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач освіти повністю відпрацьовує тему лабораторного заняття в присутності лаборанта або чергового викладача: переглядає та здає мікропрепарати, здає теоретичний матеріал та проходить тестування. День та години відпрацювання визначаються кафедрою та повідомляються здобувачу освіти. У разі пропуску лекційних занять здобувач освіти робить презентацію або реферат за темою лекції.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2024_polozh-pro-ots-22-okhorona-zdor.pdf).

Поточний контроль здійснюється на кожному лабораторному занятті за результатами виконання тестового контролю та усного опитування. Розподіл максимальних балів наведено в таблиці 2. Загалом за поточний контроль здобувач освіти може набрати 120 балів.

Оскільки екзамен є обов'язковим, то усі здобувачі освіти йдуть на підсумкову форму контролю.

Оцінка тестового контролю відбувається в Microsoft Teams (Office 365) або письмово (на вибір викладача). Тестування здобувачі освіти проходять на початку кожного лабораторного заняття.

Усне опитування проводиться кожної пари і оцінюється в 5 балів.

Проміжний контроль здійснюється в кінці кожного змістового модуля у вигляді тестування (максимальний бал -5, не враховується в рейтинг).

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу або ж були розглянуті коротко. Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях під час вивчення відповідних тем.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою відповідно до таблиці 2.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у 200-бальну шкалу для освітніх компонентів, що завершуються екзаменом

4-бальна шкала	200-бальна шкала		4-бальна шкала	200-бальна шкала		4-бальна шкала	200-бальна шкала		4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120		3,83	92		2,76	67		1,26	39
4,95	119		3,79	91		2,7	66		1,2	38
4,91	118		3,74	90		2,66	65		1,16	37
4,87	117		3,7	89		2,6	64		1,1	36
4,83	116		3,66	88		2,56	63		1,06	35
4,79	115		3,62	87		2,5	62		1	34
4,75	114		3,58	86		2,46	61		0,96	33
4,7	113		3,54	85		2,4	60		0,9	32
4,66	112		3,49	84		2,36	59		0,86	31
4,62	111		3,45	83		2,3	58		0,8	30
4,58	110		3,41	82		2,26	57		0,76	28
4,54	109		3,37	81		2,2	56		0,7	26
4,5	108		3,33	80		2,16	55		0,66	24
4,45	107		3,29	79		2,1	54		0,6	22
4,41	106		3,25	78		1,96	53		0,56	20
4,37	105		3,2	77		1,9	52		0,5	18
4,33	104		3,16	76		1,86	51		0,46	16
4,29	103		3,12	75		1,8	50		0,4	14
4,25	102		3,08	74		1,76	49		0,36	12
4,2	101		3,04	73		1,7	48		0,3	10
4,16	100		3	72		1,66	47		0,26	8
4,12	99					1,6	46		0,2	6
4,08	98		Менше 3 "Не задовільно"	"Не задовільно"		1,56	45		0,16	4
4,04	97		↓	↓		1,5	44		0,1	2

3,99	96		2,96	71		1,46	43		Менше 0,09	1
3,95	95		2,9	70		1,4	42		0	0
3,91	94		2,86	69		1,36	41			
9,87	93		2,8	68		1,3	40			

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оскільки освітня компонента входить до ліцензійного іспиту КРОК1, викладач, декан, проректор або ректор визначають терміни обов'язкових контрольних тестувань, ректорських контрольних тестувань з метою визначення рівня підготовки здобувачів освіти з освітньої компоненти до ліцензійного іспиту КРОК1.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які стосуються до тем освітньої компоненти, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Teams (Office 365) та Moodle відповідно до [Положення про дистанційне навчання](#) та додаткових розпоряджень ректорату. На кафедрі функціонує студентський паталогоанатомічний гірнок в якому здобувачі освіти можуть вивчити основні гістологічні методики дослідження та займатись науковою роботою.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачам освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і здобувачі освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Лабораторні роботи зі змістового модуля мають бути виконані до проведення підсумкового контролю змістового модуля. У випадку невиконання лабораторних робіт і не відпрацювання відповідного лекційного матеріалу здобувач освіти не допускається до проміжного контролю. До диференційованого заліку допускаються здобувач освіти, які отримали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, це становить 70 балів.

Після отримання оцінок за поточний і проміжний контроль здобувач освіти допускається до складання заліку та іспиту. Терміни проведення заліку та іспиту визначаються [розкладом екзаменаційної сесії](#). У разі не складання заліку та іспиту, здобувач освіти може перездати його двічі. Розклад ліквідації академічної заборгованості передбачений розкладом екзаменаційної сесії.

V. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

*Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є екзамен (диференційований залік)*

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано
120–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–119	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

*Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік*

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основні

1. Барціховський В.В., Шерстюк П.Я. Медична біологія: підручник (ВНЗ I III р. а.). 4-е вид., випр. Медицина, 2017. 312с.
2. Волков К.С. Ультраструктура клітин і тканин (навчальний посібник-атлас) / К.С.Волков, Н.В. Пасечко. Тернопіль: Укрмедкнига, 1997. 96 с.
3. **Гістологія. Цитологія. Ембріологія** : підручник / за ред.: О. Д. Луцика, Ю. Б. Чайковського. Вінниця : Нова Книга, **2018**. 592 с.
4. Держинський М.Е. Загальна цитологія і гістологія : підручник / [авт. кол. М. Е. Держинський, Н. В. Скрипник, Г. В. Островська та ін.К.: Київський університет, 2010. 510 с. Режим доступу: <https://biology.univ.kiev.ua/institute-activity/educational/kafedry/kafedra-cytology/library-cytology/1314-zahalna-tsytolohiia-ta-histolohiia-navchalnyi-posibnyk-chastyna-1-zahalna-tsytolohiia.html>
5. Електронні гістологічні атласи. Режим доступу: <https://histologyknmu.wixsite.com/info/gistologichni-atlasi-onlajn>
6. Мар'єнко Н.І. Гістологія, цитологія та ембріологія: атлас для практичних занять [електронний ресурс] : навчальний посібник. Харків. ХНМУ, 2020. 136 с. Режим доступу : <https://histologyknmu.wixsite.com/info/textbooks-ua>
7. Пішак В. П., Бажора Ю. І. Медична біологія: підручник. 3-тє вид. Вінниця : Нова книга, 2017. 608 с.
8. Сабадишин Р. О., Бухальська Р. О. Медична біологія : підруч. для студентів. 3-тє вид., зі змінами та доп. Вінниця : Нова книга, 2020. 343 с.
9. Смірнов О.Ю. Медична біологія: енциклопедичний довідник. Вид-во Ліра К, 2020. 508 с.
10. Степаненко О.Ю., Мірошніченко О.В., Зайченко Л.О. та ін. Гістологія, цитологія та ембріологія. Атлас : навч. Посіб. Київ : ВСВ "Медицина", 2017. 152 с. Режим доступу: https://book-ue.com.ua/upload/iblock/9e0/96d60a56_7a9d_11eb_814a_0050568ef5e6_6eb06cce_7a9e_11eb_814a_0050568ef5e6.pdf
11. Федонюк Л. Я., Подобівський С.С., Загричук О. М. та ін. Самовчитель з дисципліни «Медична біологія» : посібник. Тернопіль : ТНМУ, 2020. 288 с.
12. В. І. Лузін, В. З. Сікора. Анатомія людини. В трьох томах./за редю В. Г. Ковешнікова. -2 вид. випр.і доповн. Львів» : Магнолія 2006».2022.-т.1.-324с.
13. В. І. Лузін, В. З. Сікора, Ю. П. Костеленко. Анатомія людини. В трьох томах./за редю В. Г. Ковешнікова.-2 вид. випр.і доповн. Львів» : Магнолія 2006».2022.-т.2.-216с.
14. А. С. Головацький, В. З. Сікора. Анатомія людини. В трьох томах./за редю В. Г. Ковешнікова.-2 вид. випр.і доповн. Львів» : Магнолія 2006».2022.-т.3.-360с. основна літер.

Додаткові

1. Козько В.М., М'ясоєдов В.В., Соломенник Г.О. та ін. Медична паразитологія з ентомологією: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.). 2-е вид, випр. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 336 с
2. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Апончук Л. С. Анатомія опорно-рухового апарату: Навчальний посібник. Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2023. 298 с. *(власний внесок – 3,38 авторських аркуша). (Потокол №7, від 25.05.23 р.). 293.*
3. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Бранюк С. В. Нервова та ендокринна система. Органи чуття. Питання інтеграції системи організму: Навчальний посібник. Луцьк: ФОП Іванюк В.П., 2023. 274 с. *(власний внесок – 3,11 авторських аркуша). (Потокол №7, від 25.05.23 р.) 274.*
4. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Шварц Л. О., Коржик О. В. Спланхнологія. Анатомія серцево-судинної системи. Органи імуногенезу: Навчальний посібник. Луцьк: ФОП Іванюк В.П., 2023. 300 с. *(власний внесок – 2,72 авторських аркуша). (Потокол №7, від 25.05.23 р.) 300.*
5. Приходько О.Б., Попович А.П., Гейченко К.І., Ємець Т.І., Малєєва Г.Ю. Основи медичної паразитології. Еволюція. Біосфера. Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 159 с.
6. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М. Медична біологія: посібник з практичних занять / за ред. О. В. Романенка. Київ: Медицина, 2020. 472 с.
7. Сорокман Т. В., Пішак В. П., Ластівка І. В. та ін. Клінічна генетика: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл Чернівці : Медуніверситет, 2018. 449 с. спец.: «Фармація», «Технологія парфумерно-косметичних засобів». Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. 145 с.
8. Федонюк Я.І., Дубінін С.І., Федонюк Л.Я., Котляренко Л.Т. Медична біологія, анатомія, фізіологія та патологія людини : монографія. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 878 с.